

Dr. sc. Damir Primorac,
docent na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Mostaru i Studijskom centru za
forenzične znanosti Sveučilišta u Splitu, odvjetnik u Splitu

Dr. sc. Zdenko Konjić,
sudac Vrhovnog suda Republike Hrvatske

Katija Blaće,
sutkinja Županijskog suda u Splitu

KAZNENA DJELA U ZAKONU O SPRJEČAVANJU NEREDA NA ŠPORTSKIM NATJECANJIMA S OSVRTOM NA MJERE OPREZA PREMA ZAKONU O KAZNENOM POSTUPKU

UDK: 796:343

Pregledni znanstveni rad

Primljeno: 20.09.2011.

Zakon o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima donesen je 15. srpnja 2003. godine, a stupio je na snagu dana 23. srpnja 2003. godine. Zbog poteškoća do kojih je dolazilo uslijed primjene tog Zakona u praksi, pristupilo se izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima, pa su tako bile sveukupno tri izmjene i dopune, i to 2006., 2009. i 2011. godine. Sve te izmjene i dopune dovele su do smanjena protupravnih ponašanja na stadionima, a zadnjom izmjenom i dopunom iz 2011. godine uvedena su četiri kaznena djela – Sudjelovanje u tučnjavi ili napadu na gledatelje ili druge osobe, Organiziranje nasilja na športskim natjecanjima, Uništavanje stvari ili imovine na športskim natjecanjima te Nepoštivanje mjera i zabrane. Kada su u pitanju kaznena djela učinjena na športskim natjecanjima važno je spomenuti i dvije mjere opreza propisane Zakonom o kaznenom postupku (zabrana posjećivanja određenog mjesta ili područja te obveza redovitog javljanja određenoj osobi ili državnom tijelu) kojima se počiniteljima takvih kaznenih djela može, prije ili tijekom kaznenog postupka, zabraniti prisustvovanje određenim športskim natjecanjima uz obvezu da se u vrijeme tih športskih događanja počinitelji javljaju npr. u policijsku postaju nadležnu za područje njihovog prebivališta ili boravišta.

Ključne riječi: *kaznena djela, navijači, protupravna ponašanja, neredi, sankcije, kazneni postupak, mjere opreza*

1. UVOD

Svrha Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima (u daljnjem tekstu: ZSNŠN)¹ je osiguravanje sigurnosti gledatelja, natjecatelja i drugih sudionika športskog natjecanja ili športske priredbe i stvaranja okruženja koje sprječava, suzbija i sankcionira nedolično ponašanje, nereda, te nasilje, prije, za

---

¹ ZSNŠN (Narodne novine br. 117/03, 71/06, 43/09 i 34/11).

vrijeme i nakon športskog natjecanja ili športske priredbe, zaštita gledatelja koji se dolično ponašaju, zaštite drugih građana i njihove imovine i imovine pravnih osoba te stvaranje uvjeta da športsko natjecanje ili športska priredba što više pridonosi kvaliteti života građana, osobito mladeži.²

Od početka primjene ZSNŠN pa do danas djelatnici policije suočavali su se s različitim oblicima protupravnih ponašanja na športskim natjecanjima, a kao najčešća protupravna ponašanja bila su posjedovanje ili konzumiranje alkoholnih pića, posjedovanje i bacanje pirotehničkih sredstava, sudjelovanje u tučnjavi i neredima i dr. Izmjene i dopune ZSNŠN doprinijele su tome da su smanjeni neredi na stadionima u Republici Hrvatskoj, dok su se povećali neredi navijačkih skupina u smjeru njihovih putovanja, kako u Hrvatskoj, tako i u inozemstvu.

Tako, prema službenim podacima MUP-a RH od stupanja na snagu zadnjih izmjena ZSNŠN u travnju 2009. godine pa do 21. prosinca 2010. godine, ukupno su privedene 2343 osobe te je protiv 2034 osobe podniet optužni prijedlog. Lake tjelesne ozljede zadobilo je 90 navijača, teške tjelesne ozljede zadobilo je 8 navijača, dok su 33 policijska službenika zadobila lake tjelesne ozljede, a jedan teške tjelesne ozljede s trajnim posljedicama. Oštećeno je 7 željezničkih vagona, 15 autobusa, 20 osobnih vozila te 15 službenih vozila MUP RH.³

Unatoč tome što su se izmjene i dopune ZSNŠN iz 2006.⁴ i 2009.⁵ godine pokazale učinkovite jer je povećana sigurnost na športskim stadionima te je došlo do suzbijanja protupravnih ponašanja, važno je istaknuti kako navedene izmjene i dopune nisu djelovale učinkovito prema svim navijačima. Naime, bez obzira na pooštrene prekršajne sankcije, pojedini navijači nastavili su s činjenjem protupravnih ponašanja, pa tako i oni koji su već bili prekršajno osuđivani. Upravo radi toga ove najnovije izmjene ZSNŠN iz 2011.⁶ godine trebale bi još učinkovitije djelovati na počinitelje protupravnih ponašanja te ih odvratiti od takvih ponašanja, kao i preventivno djelovati na ostale da se ne ponašaju protupravno.⁷ S druge strane, izmjenama i dopunama ZSNŠN iz 2011. godine uvedena su četiri kaznena djela - Sudjelovanje u tučnjavi ili napadu na gledatelje ili druge osobe, Organiziranje nasilja na športskim natjecanjima, Uništavanje stvari ili imovine na športskim natjecanjima te Nepoštivanje mjera i zabrane, što ukazuje da je kaznena politika naročito usmjerena na one najteže počinitelje protupravnih ponašanja.⁸ Do uvođenja tih kaznenih djela u ZSNŠN, glavna zamjerka prema ZSNŠN bila je upravo činjenica što niti jedan oblik protupravnog ponašanja na športskim

² Vidi čl. 1. ZSNŠN

³ Konačni prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima, MUP RH, Zagreb, prosinac 2010. godina.

⁴ Izmjene i dopune ZSNŠN iz 2006. godine (Narodne novine br. 71/06 od 28. lipnja 2006. godine).

⁵ Izmjene i dopune ZSNŠN iz 2009. godine (Narodne novine br. 43/09 od 08. travnja 2009. godine).

⁶ Izmjene i dopune ZSNŠN iz 2011. godine (Narodne novine br. 34/11 od 23. ožujka 2011. godine).

⁷ Konačni prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima, MUP RH, Zagreb, prosinac 2010. godina.

⁸ O represivnim mjerama vidi kod Bodin, D; Robene, L; Heas, S: Sport i nasilje u Europi, Knjiga trgovina d.o.o., Zagreb, svibanj 2007. godina, str. 55..

natjecanjima nije bio propisan kao kazneno djelo,⁹ pogotovu stoga što su mnoge europske države u svojim zakonodavstvima propisivale kaznena djela za različite oblike protupravnih ponašanja na športskim natjecanjima (npr. Engleska, Italija, Poljska, Bugarska i dr.).¹⁰

Nadalje, određivanje mjera opreza propisanih Zakonom o kaznenom postupku (u daljnjem tekstu: ZKP)¹¹ prema počinitelju kaznenog djela učinjenog za vrijeme održavanja športskog natjecanja u kaznenom postupku ima značajnu ulogu. To stoga jer se mjere opreza mogu počiniteljima naložiti prije i tijekom kaznenog postupka, a njihova važnost se prvenstveno ogleda u tome što se počinitelju kaznenog djela učinjenog za vrijeme održavanja športskog natjecanja može odrediti jedna od mjera kojom se počinitelju zabranjuje posjećivanje određenog športskog natjecanja.

2. KAZNENA DJELA PREMA ZSNŠN

2.1. Sudjelovanje u tučnjavi ili napadu na gledatelje ili druge osobe

Čl. 31.a

1) Tko za vrijeme odlaska na športsko natjecanje, trajanje športskog natjecanja ili povratka sa športskog natjecanja sudjeluje u tučnjavi ili napadu na druge gledatelje, redare, službene osobe organizatora natjecanja, športaše ili druge osobe, uslijed čega je neka osoba teško tjelesno ozlijeđena, kaznit će se za samo sudjelovanje kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

2) Ako je kaznenim djelom iz st. 1. ovoga članka prouzročena smrt neke osobe, počinitelj će se kazniti za samo sudjelovanje kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

3) Organizator ili vođa grupe koji počini kazneno djelo iz st. 1. ovoga članka kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

4) Organizator ili vođa grupe koja počini kazneno djelo iz st. 1. i 2. ovoga članka kaznit će se kaznom zatvora od tri do deset godina.

5) Nema kaznenog djela iz st. 1. I 2. ovoga članka ako je osoba koja je sudjelovala u tučnjavi uvučena u nju bez svoje krivnje ili samo radi toga jer se branila ili razdvajala druge sudionike u tučnjavi.

Predmetno kazneno djelo predstavlja specijalno kazneno djelo (*lex specialis*) u odnosu na kazneno djelo Sudjelovanje u tučnjavi iz čl. 103. Kaznenog zakona. Ovo kazneno djelo je specifično jer se može jedino počinuti za vrijeme odlaska na športsko natjecanje, trajanja športskog natjecanja ili povratka sa športskog natjecanja. U tom smislu važno je istaknuti što se ima smatrati športskim

---

⁹ Vidi o tome kod Šuput, D: Pravni okvir koji uređuje borbu protiv nasilja na sportskim priredbama europskih država, Institut za uporedno pravo, Beograd, 2010. godina, str. 246..

¹⁰ *Ibidem*, str. 239.-247..

¹¹ ZKP (Narodne novine br. 152/08, 76/09 i 80/11).

natjecanjem prema ZSNŠN. Tako, športsko natjecanje u smislu ZSNŠN smatra se svako pojedino natjecanje u okviru sustava športskih natjecanja uspostavljenog na temelju Zakona o športu (u daljnjem tekstu: ZŠ)¹², u kome se natječu domaći i gostujući športski klub, međunarodno natjecanje organizirano na području Republike Hrvatske, natjecanje u sustavu europskih i svjetskih športskih organizacija, natjecanje za koje postoji procjena mogućnosti izbijanja nereda i nasilja te natjecanje u inozemstvu u kojemu sudjeluje reprezentacija ili športski klub iz Republike Hrvatske.¹³

Počinitelji ovog kaznenog djela su osobe koje su sudjelovale u tučnjavi ili napadu na druge gledatelje, redare, službene osobe organizatora natjecanja, športaše ili druge osobe. Dakle, počinitelj ovog kaznenog djela može biti svaka osoba (*delicta communia*). Tučnjava pretpostavlja fizičko obračunavanje između tri ili više osoba. Sudionici tučnjave nisu samo oni koji se fizički obračunavaju, već i oni koji na drugi način u njoj sudjeluju npr. poticanjem, bodrenjem i dr.¹⁴ Pod napadom se podrazumijeva svaka djelatnost koja je usmjerena na tijelo neke osobe i koja stvara konkretnu opasnost prema tjelesnom integritetu te osobe.¹⁵

Da bi se ostvarilo ovo kazneno djelo potrebno je da uslijed sudjelovanja u tučnjavi ili napada dođe do teške tjelesne ozlijeđe neke osobe (čl. 31.a st. 1. ZSNŠN), odnosno da je prouzročena smrt neke osobe (čl. 31.a st. 2. ZSNŠN). Dakle, sudjelovanje u tučnjavi ili napadu uslijed čega je došlo do prouzročenja smrti neke osobe predstavlja teži oblik osnovnog kaznenog djela iz st. 1. te je, stoga za st. 2. propisana i veća kazna.

Kod ovog kaznenog djela potrebno je naglasiti kako se kažnjava zbog samog sudjelovanja u tučnjavi gdje je neka osoba teško tjelesno ozlijeđena ili prouzročena smrt neke osobe, ali u slučaju ako se utvrdi tko je od sudionika tučnjave prouzročio tešku tjelesnu ozljedu ili smrt neke osobe, tada će ta osoba odgovarati samo za npr. ubojstvo ili tešku tjelesnu ozljedu (dakle, ne i za kazneno djelo Sudjelovanja u tučnjavi ili napadu na gledatelje ili druge osobe), dok će ostali sudionici odgovarati zbog ovog kaznenog djela.

U čl. 31.a st. 3. i 4. ZSNŠ propisana je odgovornost organizatora ili vođe grupe koji je počinio osnovno kazneno djelo, s time da je u st. 3. propisana odgovornost u situaciji ako je došlo do teške tjelesne ozlijeđe neke osobe, a u st. 4. ako je došlo do prouzročenja smrti neke osobe. Jasno je da je uslijed toga i propisana veća kazna za st. 4., nego za st. 3.

Pojam organizator obuhvaća osobu koja je dominantna figura, vođa i koja drži dirigentsku palicu u svojim rukama, određuje program, plan, ciljeve, strategiju i taktičke poteze organizacije, odnosno grupe. On usmjerava cjelokupnu aktivnost

---

¹² ZŠ (Narodne novine br. 71/06, 150/08 i 124/10).

¹³ Čl. 3. ZSNŠN

¹⁴ Horvatić, Ž; Šeparović, Z: i dr. Kazneno pravo – Posebni dio, Masmedia, Zagreb, 1999. godina, str. 95. i 96. te Garačić, A: Kazneni zakon u sudskoj praksi – Posebni dio, Organizator, Zagreb, 2009. godina, str. 95. i 96..

¹⁵ Bačić, F; Pavlović, Š: Komentar Kaznenog zakona, Organizator, Zagreb, 2004. godina, str. 1105.

grupe i autoritet je ostalim osobama te je kohezijska snaga u unutarnjim odnosima.¹⁶ Isto tako, da bi se radilo o grupi potrebno je, prema Kaznenom zakonu (u daljnjem tekstu: KZ)¹⁷, da se radi o najmanje tri osobe koje se povezuje radi trajnog ili povremenog činenja kaznenog djela, pri čemu svaka od tih osoba daje svoj udio u počinjenju kaznenog djela.¹⁸ Što se pak tiče pojma vođe grupe, radi se također o vrlo važnoj ulozi neke osobe, koja planira i dodjeljuje pojedine zadatke unutar grupe. Za razliku od člana grupe koji nema lidersku ulogu i koji samo daje svoj udio u počinjenju kaznenog djela, vođa grupe je po svojoj važnosti i utjecaju odmah iza organizatora.

Prema tome, važno je naglasiti kako će ovo djelo postojati jedino u slučaju ako je došlo do teške tjelesne ozljede, odnosno prouzročenja smrti neke osobe, jer će se u suprotnome raditi o prekršaju, a ne o kaznenom djelu. Teška tjelesna ozljeda i prouzročenje smrti predstavljaju objektivni uvjet kažnjivosti, jer se radi o naknadnom događaju od kojega je zakonom uvjetovano postojanje određene inkriminacije, a koji ne mora biti obuhvaćen krivnjom počinitelja.¹⁹ Počinitelj ovog kaznenog djela ne može biti osoba koja je sudjelovala u tučnjavi i koja je jedino teško tjelesno ozlijeđena, ali ako je osim te osobe, još netko drugi teško tjelesno ozlijeđen ili je pak prouzročena smrt neke osobe, tada ta osoba može kazneno odgovarati.

Kazneno djelo sudjelovanje u tučnjavi ili napadu na gledatelje ili druge osobe može se počinuti jedino s namjerom.

Prema st. 5. ovog članka nema kaznenog djela iz st. 1. i 2. ako je osoba koja je sudjelovala u tučnjavi uvučena u nju bez svoje krivnje ili samo radi toga jer se branila ili razdvajala druge sudionike u tučnjavi. Naime, takvo sudjelovanje u tučnjavi predstavlja jedan od razloga isključenja protupravnosti pa stoga i nema kaznenog djela.

Kada je u pitanju objektivni uvjet kažnjivosti, već ranije je istaknuto kako je kod ovog djela potrebno da neka osoba bude teško tjelesno ozlijeđena ili da je prouzročena smrt neke osobe, dok je kod kaznenog djela Sudjelovanja u tučnjavi iz čl. 103. KZ potrebno da netko zadobije osobito tešku tjelesnu ozljedu ili da dođe do smrtne posljedice. Dakle, razlika je u tome što je kod ovog kaznenog djela potrebno da dođe do **teške** tjelesne ozljede, a kod kaznenog djela iz čl. 103. KZ do **osobito** teške tjelesne ozljede. Međutim, kod prosuđivanja radi li se uopće o ozljedi ili ne, odnosno o kojoj težini ozljede je riječ, važno je istaknuti kako odluku o tome ne donosi sud, već sudski vještaci kojima tijelo koje vodi postupak nalaže izradu nalaza i mišljenja (vještačenje).²⁰

---

¹⁶ Bačić, F; Pavlović, Š: *op. cit.* Str. 1136..

¹⁷ KZ (Narodne novine br.110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01, 105/04, 84/05, 71/06, 110/07 i 152/08)

¹⁸ Čl. 89. st. 22. KZ

¹⁹ Zlatarić, B; Damaška, M: Rječnik krivičnog prava i postupka, Informator, Zagreb, 1966. godina, str. 197..

²⁰ Čl. 309. Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine br. 152/08, 76/09 i 80/11 – u daljnjem tekstu

2.2. Organiziranje nasilja na športskim natjecanjima

Čl. 31.b

Tko organizira ili vodi grupu ljudi koja zajednički za vrijeme odlaska na športsko natjecanje, trajanja športskog natjecanja ili povratka sa športskog natjecanja sudjeluje u tučnjavi ili napadu na druge gledatelje, redare, službene osobe organizatora natjecanja, športaše ili druge osobe, uslijed čega je neka osoba tjelesno ozlijeđena ili je došlo do oštećenja ili uništenja tuđe stvari ili imovine veće vrijednosti, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do pet godina.

Kazneno djelo iz ovog članka može počinuti svaka osoba (*delicta communia*). Iz zakonskog opisa ovog kaznenog djela razvidno je kako je intencija zakonodavca prije svega sankcionirati onoga tko organizira ili vodi grupu radi činjenja gore navedenih radnji s obzirom da se radi o osobama koje imaju najznačajniju hijerarhijsku ulogu u počinjenju kaznenih djela. Dakle, osnovni cilj ovog kaznenog djela je kažnjavanje onoga tko organizira nasilje na športskom natjecanju. Važno je naglasiti kako je riječ o novom kaznenom djelu budući da se ovo kazneno djelo do sada nije moglo podvesti pod niti jedno drugo kazneno djelo unutar KZ, pa tako ni kada je u pitanju kazneno djelo Sudjelovanja u tučnjavi iz čl. 103. KZ, odnosno kazneno djelo Sudjelovanje u grupi koja počinu kazneno djelo iz čl. 336. KZ, pod uvjetom da je neka osoba samo tjelesno ozlijeđena. Naime, kod kaznenog djela iz čl. 103. KZ potrebno je da je kod neke osobe nastupila smrt ili osobito teška tjelesna ozljeda, dok je kod čl. 336. KZ, uz ostalo, također potrebno da kod neke osobe nastupi smrt ili teška tjelesna ozljeda. Upravo radi potrebe inkriminacije organizatora ili vođe grupe te važnosti njihovih uloga u počinjenju kaznenog djela, bilo je nužno propisati jedno ovakvo kazneno djelo, bez obzira što se kao posljedica može pojaviti samo tjelesna ozljeda.²¹ Osim tjelesne ozljede, kod počinjenja ovog kaznenog djela kao objektivni uvjet kažnjivosti može još biti oštećenje ili uništenje tuđe stvari ili imovine veće vrijednosti.

Osnovna razlika između uništenja i oštećenja neke imovine ili stvari jest u tome što uništenje znači promjenu u suštini ili obliku imovine, odnosno stvari tako da ona više nije što je bila niti se može uporabiti za ono što je namijenjena, dok oštećenje predstavlja promjenu suštine, stanja ili oblika imovine, odnosno stvari, uslijed čega ta stvar ne može služiti ili samo djelomično može služiti svojoj svrsi.²² Međutim, nije dovoljno da dođe samo do oštećenja ili uništenja tuđe stvari ili imovine, već je potrebno da se radi o stvari ili imovini veće vrijednosti (prema pravnom shvaćanju Vrhovnog suda Republike Hrvatske mora se raditi o vrijednosti koja prelazi 30.000,00 kuna.)²³

ZKP).

²¹ Tjelesna ozljeda u najširem medicinskom značenju predstavlja svako nasilno organsko ili duševno oštećenje tjelesne cjelovitosti, neovisno je li ono nastalo namjerno ili nenamjerno. Vidi o tome kod Bačić, F; Pavlović, Š: *op. cit.* Str. 483..

²² Pavišić, B; Veić, P: Komentar Kaznenog zakona, MUP RH, Zagreb, 1999. godina, str. 434..

²³ Radi jedinstvene primjene neodređenih vrijednosti obilježja za pojedina kaznena djela od strane svih sudova, nakon donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona (NN, 129/00 od 22.

Što se tiče pojmova poput organiziranja ili vođenja grupe, športskog natjecanja, sudjelovanja u tučnjavi ili napadu, o tome je bilo već govora kod prethodnog kaznenog djela, a što sve jednako vrijedi i za ovo kazneno djelo, pa se stoga nema potrebe ponavljati.

Kazneno djelo Organiziranje nasilja na športskim natjecanjima može se počiniti jedino s namjerom.

2.3. Uništavanje stvari ili imovine na športskim natjecanjima

Čl. 31.c

Tko za vrijeme odlaska na športsko natjecanje, trajanje športskog natjecanja ili povratka sa športskog natjecanja ošteti, izobličiti, uništi ili učini neuporabljivom tuđu stvar ili imovinu veće vrijednosti, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

Ovo kazneno djelo predstavlja specijalno kazneno djelo (*lex specialis*) u odnosu na kazneno djelo Uništenja i oštećenja tuđe stvari iz čl. 222. KZ. Kao i kod prethodnih kaznenih djela, ovo kazneno djelo također može počiniti svaka osoba (*delicta communia*). Kazneno djelo uništavanja stvari ili imovine na športskim natjecanjima čini onaj tko za vrijeme odlaska na športsko natjecanje ili povratka sa športskog natjecanja ošteti, izobličiti ili učini neuporabljivom tuđu stvar ili imovinu veće vrijednosti. U obrazloženju Konačnog prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama ZSNŠN iz prosinca 2010. godine predlagatelj je izričito naveo kako je s obzirom na učestalost uništavanja imovine veće vrijednosti prije, za vrijeme ili nakon športskog natjecanja bilo potrebno uvesti ovo novo kazneno djelo.

Kao i kod kaznenog djela organiziranja nasilja na športskim natjecanjima iz čl. 31.b ZSNŠN, i ovdje je potrebno da oštećenje, izobličenje, uništenje ili činjenje neuporabljivom tuđe stvari ili imovine bude **veće vrijednosti**. Dok smo u odnosu na oštećenje, uništenje te stvar veće vrijednosti dali pojašnjenje kod kaznenog djela organiziranja nasilja na športskim natjecanjima²⁴, u narednom dijelu potrebno je pojasniti što to znači kada je stvar izobličena i kada je učinjena neuporabljivom. Tako, izobličenje znači da je stupanj povrede takav kojim se znatno narušava dotadašnji oblik stvari, dok učiniti stvar neuporabljivom znači dovesti stvar u takvo stanje da se ne može više rabiti u svrhe za koje je namijenjena, a da pri tome nije oštećena ili uništena.²⁵

Da bi se mogla oštetiti, izobličiti, uništiti ili učiniti neuporabljivom neka stvar, nužno je da je stvar **tuđa**, s time da ovo kazneno djelo može počiniti i suvlasnik

---

prosina 2000.), Kazneni odjel Vrhovnog suda na sjednici održanoj dana 19. siječnja 2001. godine donio je dopunu pravnog shvaćanja od 24. studenoga 1997. godine (Su-726-IV/97) da zakonsko obilježje „stvar velike vrijednosti“ postoji kad vrijednost uništene ili oštećene stvari prelazi 30.000,00 kuna. To pravno shvaćanje primjenjivat će se od 29. prosinca 2000. godine.

²⁴ O pojmu športsko natjecanje bilo je riječi u bilješci 7.

²⁵ Bačić, F; Pavlović, Š: *op. cit.* Str. 798..

jer se na taj način povrjeđuje pravo drugog suvlasnika.²⁶

Dok se kod kaznenog djela Uništenja i oštećenja tuđe stvari iz čl. 222. KZ kazneni progon za st. 1. poduzima povodom prijedloga oštećenika (osim ukoliko je kazneno djelo počinjeno prema zaštićenom kulturnom ili prirodnom dobru te kada je prouzročena znatna šteta), a za st. 2. progon po službenoj dužnosti, za kazneno djelo Uništavanje stvari i imovine na športskom natjecanju iz čl. 31.c. ZSNŠN kazneni progon se poduzima isključivo po službenoj dužnosti.

Kazneno djelo Uništavanje stvari ili imovine na športskom natjecanju može se počinuti jedino s namjerom.

2.4. Nepoštivanje mjera i zabrana

Čl. 31.d

Tko se za vrijeme trajanja zaštitne mjere iz članka 32., sigurnosne mjere iz članka 34. ili zabrane prisustvovanja športskom natjecanju iz čl. 34.a ovog Zakona zatekne na prostoru športskog objekta ili se njegova prisutnost utvrdi na drugi način, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

Isto kao što je slučaj s kaznenim djelom Organiziranje nasilja na športskim natjecanjima iz čl. 31.b ZSNŠN, i ovdje je riječ o novom kaznenom djelu koje se po svom zakonskom okviru nije moglo podvesti pod neko drugo kazneno djelo unutar KZ. Ovo kazneno djelo također može počinuti svaka osoba (*delicta communia*). Dok je prije donošenja izmjena i dopuna ZSNŠN iz 2011. godine ovakvo postupanje zakonodavac propisao kao prekršaj, navedenim izmjenama zakonodavac je očito želio onemogućiti svako neozbiljno shvaćanje i izigravanje izrečenih mjera koje se odnose na zabranu prisustvovanja određenim športskim natjecanjima. Upravo radi toga je takva postupanja propisao kao kazneno djelo želeći na takav način što učinkovitije utjecati na počinitelje kojima su izrečene takve mjere, odvratiti ih od daljnjih činjenja protupravnih ponašanja te preventivno djelovati na sve ostale da se ne ponašaju protupravno. Dakle, ovo kazneno djelo je uvedeno za sve one koji se za vrijeme trajanja zaštitnih mjera, sigurnosnih mjera i drugih mjera zateknu na prostoru športskog objekta ili se njegova prisutnost utvrdi na drugi način (putem videonadzora).

S obzirom da ovo kazneno djelo čini osoba koja se za vrijeme trajanja zaštitnih mjera, sigurnosnih mjera i drugih mjera zatekne na športskom objektu, potrebno je odrediti što se smatra športskim objektom. Tako, prema čl. 65. ZŠ športskim građevinama smatraju se uređene i opremljene površine i građevine u kojima se provode športske djelatnosti, a koje osim općih uvjeta propisanih posebnim propisima za te građevine zadovoljavaju i posebne uvjete u skladu s odredbama ZŠ. U čl. 3. st. 5. ZSNŠN navedeno je kako se športskim objektom smatra, pored športskog objekta prema odredbama ZŠ, i drugi zatvoreni ili otvoreni objekt

---

²⁶ Kazneno djelo uništenja i oštećenja tuđe stvari iz čl. 222. st. 1. KZ (prije čl. 137. st. 1. KZH) može počinuti i suvlasnik na zajedničkoj stvari, jer na taj način povrjeđuje pravo drugoga – Županijski sud u Bjelovaru Kž-92/08 od 05. veljače 1980. godine.

koji služi obavljanju drugih djelatnosti kada se povremeno koristi za športsko natjecanje te prostor na kojem se ulazak i kretanje osoba uvjetuje posjedovanjem ulaznice ili posebne dozvole koju izdaje organizator natjecanja.

Imajući u vidu da se kao počinitelji ovog djela mogu pojaviti osobe koje se zateknu na športskom objektu, a kojima su prethodno izrečene zaštitne mjere iz čl. 32, sigurnosne mjere iz čl. 34 ili zabrana prisustvovanja športskom natjecanju iz čl. 34.a ZSNŠN, u sljedećem dijelu rada navest će se koje su sve mjere sadržane u čl. 32, čl. 34 te čl. 34.a ZSNŠN.

Prema čl. 32. ZSNŠN, pored zaštitnih mjera i mjera opreza²⁷ propisanih Prekršajnim zakonom (u daljnjem tekstu: PZ)²⁸, sud može počinitelju izreći i zaštitne mjere:²⁹

- zabrane prisustvovanja određenim športskim natjecanjima na području Republike Hrvatske s obvezom javljanja u policijsku postaju,
- zabrane prisustvovanja određenim športskim natjecanjima na području Republike Hrvatske s obvezom boravka u policijskoj postaji,
- zabrane odlaska na određena športska natjecanja u inozemstvu na kojima sudjeluju hrvatske reprezentacije ili športski klubovi s obvezom javljanja u policijsku postaju.

Odredbom čl. 34. ZSNŠN počinitelju kaznenog djela učinjenog za vrijeme održavanja športskog natjecanja sud može pored kazne i sigurnosnih mjera propisanih KZ³⁰ izreći i sigurnosnu mjeru zabrane prisustvovanja određenim športskim natjecanjima u trajanju koje ne može biti kraće od jedne godine niti duže od pet godina računajući od pravomoćnosti sudske odluke, s time da se vrijeme izvršenja kazne zatvora ne uračunava u vrijeme trajanja ove mjere.

Nadalje, odredbom čl. 34.a ZSNŠN propisano je kako osobi za koju postoje saznanja da se već ranije protupravno ponašala za vrijeme dolaska, održavanja ili odlaska s nekog športskog natjecanja prekršajni sud na prijedlog policijske uprave nadležne za područje na kome se nalazi prebivalište takve osobe može izreći zabranu prisustvovanja određenom športskom natjecanju ili zabranu prisustvovanja športskim natjecanjima za vrijeme koje ne može biti kraće od šest

---

²⁷ Prema čl. 130. st. 2. PZ mjere opreza su: zabrana napuštanja boravišta bez dozvole suda, zabrana posjećivanja određenog mjesta ili područja, zabrana približavanja određenoj osobi i zabrana uspostavljanja ili održavanja veze s određenom osobom, zabrana poduzimanja određene poslovne aktivnosti, privremeno oduzimanje putne i druge isprave za prijelaz državne granice sa zabranom te privremeno oduzimanje vozačke dozvole za upravljanje vozilom ili dozvole za upravljanje plovilom, zrakoplovom ili drugim prijevoznim sredstvom.

²⁸ PZ (Narodne novine br. 107/07 od 19. listopada 2007. godine).

²⁹ Zaštitne mjere koje se prema odredbi čl. 50. PZ mogu primijeniti su: obvezno psihijatrijsko liječenje, obvezno liječenje od ovisnosti, zabrana obavljanja zvanja, određenih djelatnosti, poslova ili dužnosti fizičkoj osobi, zabrana obavljanja određenih djelatnosti ili poslova pravnoj osobi, protjerivanje stranca iz zemlje, oduzimanje predmeta te zabrana upravljanja motornim vozilom.

³⁰ Prema odredbi čl. 73. KZ sigurnosne mjere koje se mogu primijeniti su: obvezno psihijatrijsko liječenje, obvezno liječenje od ovisnosti, zabrana obavljanja zvanja, djelatnosti ili dužnosti, zabrana upravljanja motornim vozilom, protjerivanje stranca iz zemlje i oduzimanje predmeta.

mjeseci niti duže od godinu dana.

Kazneno djelo Nepoštivanje mjera i zabrana može se počiniti jedino s namjerom.

3. MJERE OPREZA PREMA ZKP-u

Počinitelju kaznenog djela učinjenog za vrijeme održavanja športskog natjecanja sud može pored kazne i sigurnosne mjere propisanih u KZ-u izreći i sigurnosnu mjeru zabrane prisustvovanja određenim športskim natjecanjima u trajanju koje ne može biti kraće od jedne godine niti duže od pet godina računajući od pravomoćnosti sudske odluke, s time da se vrijeme izvršenja kazne zatvora ne uračunava u vrijeme trajanja ove mjere.³¹

Imajući u vidu da se gore navedeno odnosi samo na slučajeve ako počinitelj bude proglašen krivim zbog kaznenog djela počinjenog za vrijeme održavanja športskog natjecanja, postavlja se pitanje može li se počinitelju kaznenog djela počinjenog za vrijeme održavanja športskog natjecanja, prije ili tijekom kaznenog postupka, izreći neka mjera kojom bi se počinitelju takvog kaznenog djela zabranilo posjećivanje određenim športskim natjecanjima. Takva mogućnost predviđena je u glavi IX. ZKP-u koja nosi naziv „Mjere osiguranja prisutnosti okrivljenika i druge mjere opreza“, odnosno u toč. 4. navedene Glave pod nazivom „Mjere opreza“.

Međutim, u čl. 32. st. 1. ZSNŠN propisano je kako prekršajni sud može počinitelju prekršaja propisanog ZSNŠN uz novčanu kaznu i kaznu zatvora, pored zaštitnih mjera i mjera opreza propisanih Prekršajnim zakonom (u daljnjem tekstu: PZ)³² izreći i zaštitnu mjeru:

- zabrane prisustvovanja određenim športskim natjecanjima na području Republike Hrvatske s obvezom javljanja u policijsku postaju,
- zabrane prisustvovanja određenim športskim natjecanjima na području Republike Hrvatske s obvezom boravka u policijskoj postaji,
- zabrane odlaska na određena športska natjecanja u inozemstvu na kojima sudjeluju hrvatske reprezentacije ili športski klubovi s obvezom javljanja u policijsku postaju i obvezom predavanja putne isprave.

Što se tiče počinitelja kaznenog djela propisanog u ZSNŠN (dakle, kaznenih djela Sudjelovanja u tučnjavi ili napadu na gledatelje ili druge osobe, Organiziranja nasilja na športskim natjecanjima, Uništavanja stvari ili imovine na športskom natjecanju te Nepoštivanju mjera i zabrana), ZSNŠN u niti jednoj odredbi nije propisao da se počinitelju takvog kaznenog djela može izreći jedna od gore navedenih mjera. S obzirom da su u KZ-u i PZ-u propisane gotovo identične sigurnosne, odnosno zaštitne mjere³³ te da su u ZKP-u i PZ-u propisane identične mjere opreza, ostaje nejasno zašto zakonodavac u ZSNŠN nije propisao

---

³¹ Čl. 34. st. 1. ZSNŠN

³² PZ (Narodne novine br.107/07).

³³ Ono što su zaštitne mjere u PZ-u, to su sigurnosne mjere u KZ-u.

mogućnost da nadležan sud počinitelju kaznenog djela propisanog u ZSNŠN pored sigurnosnih mjera i mjera opreza propisanih u KZ-u i ZKP-u, može izreći i mjere propisane u čl. 32. st. 1. ZSNŠN. Smatramo da bi propisivanjem takve odredbe u ZSNŠN, unatoč postojanju mjera opreza u ZKP-u, odnosno sigurnosnih mjera u KZ-u, pravna situacija bila pravno uređenija i jasnija, kao što je to sada i u odnosu na prekršaje propisane u ZSNŠN.

Mjere opreza u stvarnosti predstavljaju zamjenu za istražni zatvor, s time da one nemaju učinak oduzimanja slobode već ograničavanja osobne slobode.³⁴ Prema tome, mjeru opreza je moguće odrediti, samo onda kada postoje razlozi za određivanje istražnog zatvora ili je taj zatvor već određen, ako se ista svrha može ostvariti nekom od mjera opreza te da, stoga nije potrebno određivati istražni zatvor.³⁵ Dakle, ukoliko ne postoje razlozi za određivanjem istražnog zatvora, tada ne postoji ni mogućnost određivanja mjera opreza. Tijelo koje vodi kazneni postupak može istovremeno odrediti jednu ili više mjera opreza, što ovisi o svakom konkretnom slučaju. U čl. 98. 2. ZKP-u propisano je sveukupno osam mjera opreza koje se mogu izreći okrivljeniku, i to:

- zabrana napuštanja boravišta,
- zabrana posjećivanja određenog mjesta ili područja,
- obveza redovitog javljanja određenoj osobi ili državnom tijelu,
- zabrana približavanja određenoj osobi,
- zabrana uspostavljanja ili održavanja veze s određenom osobom,
- zabrana obavljanja određene poslovne aktivnosti,
- privremeno oduzimanje putne i druge isprave za prijelaz državne granice,
- privremeno oduzimanje dozvole za upravljanje motornim vozilom.

Kada su u pitanju kaznena djela počinjena za vrijeme održavanja športskog natjecanja, u dosadašnjoj sudskoj praksi određivale su isključivo dvije mjere opreza, i to: zabrana posjećivanja određenog mjesta ili područja te obveza redovitog javljanja određenoj osobi ili državnom tijelu.

Iako se mjera opreza glede zabrane posjećivanja određenih mjesta ili područja prvenstveno odnosi na zabranu posjećivanja onih mjesta ili područja koja štetno mogu utjecati na počinitelja (npr. kockarnica, pojedinih ugostiteljskih objekata i sl.), ovom mjerom se u određenim slučajevima mogu postići i drugi ciljevi. Tako, iz sudske prakse je razvidno kako se ovom mjerom opreza okrivljenicima koji su počinili kaznena djela na športskim natjecanjima zabranjivalo prisustvovanje određenim športskim natjecanjima (npr. ako je netko navijač HNK «Hajduk», njemu je bilo naložena zabrana posjećivanja svih nogometnih utakmica HNK

---

³⁴ Vidi kod Pavišić, B: Komentar Zakona o kaznenom postupku, Žagar, Rijeka, 2003. godina, str. 89..

³⁵ Odredbom čl. 123. ZKP-u propisano je kada se sve istražni zatvor može odrediti.

«Hajduk» i sl.). Takve mjere su prije svega bile određivane budući da je postojala opasnost kako će okrivljenik u slučaju ponovnog posjećivanja tih utakmica ponoviti kazneno djelo.³⁶ Inače, u rješenju kojim se nalaže mjera opreza zabrane posjećivanje određenog mjesta ili područja, mora se odrediti točno mjesto ili područje te udaljenost ispod koje mu se okrivljenik ne smije približiti.

Radi osiguranja izvršenja mjere zabrane posjećivanja određenih mjesta ili područja, u konkretnom slučaju određenih športskih natjecanja, sudovi su istim okrivljenicima nalogali još jednu mjeru opreza – obvezu okrivljenika da se u vrijeme tih športskih događanja javljaju u policijsku postaju nadležnu za područje njihovog prebivališta ili boravišta.³⁷ Na taj način sudovi su radi učinkovitosti prve mjere opreza postizali to da prva mjera ne ostane samo «mrtvo slovo na papiru», već da se ona u cijelosti i provede.³⁸

U svakom rješenju kojim se okrivljeniku nalaže mjera opreza da se redovito javlja određenoj osobi ili državnom tijelu, mora se odrediti službena osoba kojoj se okrivljenik mora javljati, rok u kojem se mora javljati i način vođenja evidencije o javljanju okrivljenika. Isto tako, u svakom rješenju u kojem se određuje mjera opreza, okrivljenik će se upozoriti da će se u slučaju nepridržavanja izrečene mjere, ona zamijeniti istražnim zatvorom.

Mjeru opreza zabrane posjećivanja određenog mjesta ili područja te mjeru opreza glede obveze okrivljenika da se povremeno javlja određenoj osobi ili državnom tijelu izvršava policija, s time da ovu drugu mjeru može izvršavati i drugo državno tijelo označeno u rješenju kojemu se okrivljenik mora javljati.³⁹

Mjere opreza mogu biti naložene prije i tijekom kaznenog postupka.⁴⁰ Prije podizanja optužnice mjere opreza određuje, produljuje i ukida rješenjem državni odvjetnik, a nakon podizanja optužnice pa do pravomoćnosti presude, sud pred kojim se vodi postupak. Iako je zakonodavac u ovom dijelu jasan te je izričito propisao kako prije podizanja optužnice mjere opreza određuje, produljuje i ukida rješenjem državni odvjetnik⁴¹, mišljenja smo kako je zakonodavac ovu mogućnost trebao propisati i za suca istrage. Naime, imajući u vidu da sud i druga državna tijela pri odlučivanju o mjerama prisutnosti okrivljenika i drugim mjerama opreza po službenoj dužnosti paze da se ne primjenjuje teža mjera ako se ista svrha može postići blažom mjerom te da ta tijela po službenoj dužnosti paze da teže mjere

---

³⁶ Vidi kod Primorac, D: Šport i protupravna ponašanja, rad objavljen u knjizi „(Uvod u) športsko pravo, Inženjerski biro d.d., Zagreb, siječanj 2009. godina, str. 330..

³⁷ Tako, u jednom od rješenja istražnog suca Županijskog suda u Splitu, a temeljem odredbe čl. 90. st. 1. i 2. t. 2 i 3. ZKP-u, protiv okrivljenih su određene dvije mjere opreza i to: 1) Zabranjuje se okrivljenicima posjećivanje svih nogometnih utakmica HNK «Hajduk» te 2) Obvezuju se okrivljenici u vrijeme nogometnih utakmica HNK «Hajduk» prijavljivati u policijsku postaju nadležnu prema mjestu njihovog prebivališta.

³⁸ Primorac, D: op. cit. Str. 331..

³⁹ Vidi Pravilnik o načinu izvršavanja mjera opreza (Narodne novine br. 92/09).

⁴⁰ Prema odredbi čl. 17. ZKP-u kazneni postupak započinje: potvrđivanjem optužnice, određivanjem rasprave na temelju privatne tužbe te donošenjem presude o izdavanju kaznenog naloga.

⁴¹ Čl. 98. st. 5. ZKP-u.

zamjene blažim mjerama ukoliko su za to ispunjeni uvjeti, onda je zakonodavac imao apsolutno opravdanje propisati mogućnost da prije podizanja optužnice, uz državnog odvjetnika, o mjerama opreza može odlučivati i sudac istrage. Iako se u međuvremenu na nekim zatvorenim skupovima sudaca (općinskih, županijskih i Vrhovnog suda RH) raspravljalo o ovoj pravnoj situaciji te su se u tom smislu i dale određene preporuke, pozivajući se pri tome na teleološko tumačenje⁴², kako bi o mjerama opreza, uz državnog odvjetnika, prije podizanja optužnice mogao odlučivati i sudac istrage, smatramo kako je zakonodavac u ovom dijelu bio jasan te je mogućnost odlučivanja o mjerama opreza prije podizanja optužnice predvidio samo za državnog odvjetnika. Prema tome, sve dok se u ovom dijelu ne naprave izmijene i dopune ZKP-u, mogućnost odlučivanja o mjerama opreza prije podizanja optužnice trebao bi imati samo državni odvjetnik.

Zakonodavac je u odredbi čl. 98. st. 5. do 7. ZKP-u detaljnije propisao kada sve mjere opreza mogu biti naložene, tko ih može naložiti te koliko dugo mogu trajati. Tako, mjere opreza mogu trajati dok za to postoji potreba, a najdulje do pravomoćnosti presude. Trajanje mjera opreza nije ograničeno rokovima trajanja istražnog zatvora. Svaka dva mjeseca državni odvjetnik prije podizanja optužnice, odnosno sud koji vodi postupak, ispitat će po službenoj dužnosti postoji li još potreba za mjerom opreza te je rješenjem produljiti ili ukinuti ako više nije potrebna. Mjera će se ukinuti i prije protoka roka od dva mjeseca ako je za nju prestala potreba ili ako više nema zakonskih uvjeta za njezinu primjenu. Protiv rješenja kojim se određuje, produljuje ili ukida mjera opreza stranke mogu izjaviti žalbu, koja ne zadržava izvršenje mjere. O žalbi do podizanja optužnice odlučuje sudac istrage.

Određivanje mjere opreza, a bez mogućnosti provjeravanja njezinog izvršenja, zasigurno neće postići onaj željeni učinak temeljem čega se mjera opreza i određuje. Upravo radi toga u čl. 101. ZKP-u propisano je kako tijelo koje je naložilo mjeru opreza može naložiti provjeru njezinog izvršavanja i zatražiti izvješće od policije ili drugog tijela koje ju izvršava. Tijelo koje izvršava mjeru mora odmah provesti naložene provjere i o tome izvijestiti nadležno tijelo. Isto tako, o postupanju okrivljenika protivno zabrani ili neispunjavanju obveze naložene mjerom opreza, tijelo koje izvršava mjeru opreza mora odmah o tome izvijestiti nadležno tijelo. Ukoliko pak neka osoba poduzima aktivnosti kojima se narušavaju mjere opreza prema okrivljenika (dakle, ta osoba nije okrivljenik), sudac istrage može posebnim rješenjem zabraniti te aktivnosti, a u slučaju ako ta osoba postupi protivno rješenju, kaznit će se novčanom kaznom do 50.000,00 kuna.

---

⁴² Teleološkim tumačenjem utvrđuje se pravo značenje pravne norme na osnovi utvrđenja cilja norme. Vidi o tome u Pravni leksikon, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb, 2001. godina, str. 1638.-1639..

4. ZAKLJUČAK

Kao što je već ranije navedeno, ZSNŠN donesen je 2003. godine, a od tada pa do danas bile su sveukupno tri izmjene i dopune, i to 2006. godine, 2009. godine te zadnja izmjena 2011. godine. Sve izmjene imale su cilj što učinkovitije djelovati na počinitelje protupravnih ponašanja te ih odvratiti od daljnjeg činjenja tih radnji, kao i preventivno djelovati na sve ostale osobe da ne čine nereda na športskim natjecanjima. U tom smislu izmjene i dopune ZSNŠN uglavnom su išle u smjeru povećavanja kaznenih sankcija, s time da je prvenstveno bio cilj oštricu kaznene politike usmjeriti prema onim počiniteljima koji čine teža protupravna ponašanja na športskim natjecanjima, kao i prema onim osobama koje čine prekršaje u povratu. Međutim, sve do zadnje izmjene iz 2011. godine, niti jedno protupravno ponašanje u ZSNŠN nije bilo propisano kao kazneno djelo, tako da su tek sa zadnjim izmjenama i dopunama u ZSNŠN uvedena četiri kaznena djela - Sudjelovanje u tučnjavi ili napadu na gledatelje ili druge osobe, Organiziranje nasilja na športskim natjecanjima, Uništavanje stvari ili imovine na športskim natjecanjima te Nepoštivanje mjera i zabrane. Na taj način je zakonodavac usmjerio kaznenu politiku prije svega na one najteže počinitelje protupravnih ponašanja. Međutim, sama činjenica oštrije kaznene politike prema počiniteljima protupravnih ponašanja na športskim natjecanjima ne mora uvijek značiti da će ona smanjiti nereda na športskim natjecanjima budući da je bilo slučajeva u pojedinim državama gdje i izricanje visokih zatvorskih kazni nije pomoglo u smanjenju protupravnih ponašanja.

Što se tiče mjera opreza propisanih u ZKP-u, treba naglasiti kako je njihov osnovni cilj da se počinitelji kaznenog djela, ukoliko postoje okolnosti zbog kojih je protiv njih moguće odrediti istražni zatvor, poštede istražnog zatvora, ako se ista svrha može ostvariti i mjerom opreza. Kroz te mjere opreza se počiniteljima kaznenih djela, pa tako i onima koji su počinili kaznena djela na športskim natjecanjima, ograničavaju određena prava kao npr. zabrana uspostavljanja određenih kontakata s nekim mjestom ili područjem (kada su u pitanju počinitelji kaznenih djela na športskim natjecanjima njima se može odrediti mjera opreza zabrane prisustvovanja određenim športskim natjecanjima), s time da je restrikcija tih prava puno blaža za razliku ukoliko bi počiniteljima bio određen istražni zatvor.

Slijedom toga se zaključuje, a što je mišljenje i autora ovog članka, da je jednako važno provoditi pravovremene preventivne mjere u cilju otklanjanja uzroka koji dovode do protupravnih ponašanja na športskim natjecanjima. Dakle, ne treba reagirati samo onda kada se dogodi problem, već treba osigurati sve potrebne uvjete da se takav problem ne dogodi. Prema tome, smatram kako je vrlo važno u rješavanju ovog problema, ne samo provoditi oštru kaznenu politiku prema počiniteljima protupravnih ponašanja, već i pravilno primijeniti pozitivne pravne propise koji uređuju ovu problematiku, bez obzira jesu li u pitanju navijači, organizatori športskih natjecanja, vlasnici i korisnici športskih objekata, redari, djelatnici policije i dr. u pogledu ispunjavanja njihovih obveza i odgovornosti.

5. POPIS LITERATURE

- Bačić, F; Pavlović, Š: Komentar Kaznenog zakona, Organizator, Zagreb, 2004. godina
- Bodin, D; Robene, L; Heas, S: Sport i nasilje u Europi, Knjiga trgovina d.o.o., Zagreb, svibanj 2007. godina
- Garačić, A: Kazneni zakon u sudskoj praksi – Posebni dio, Organizator, Zagreb, 2009. godina
- Horvatić, Ž; Šeparović, Z: i dr: Kazneno pravo – Posebni dio, Masmedia, Zagreb, 1999. godina
- Kazneni zakon (Narodne novine br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01, 105/04, 84/05, 71/06, 110/07 i 152/08)
- Konačni prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima, MUP RH, Zagreb, prosinac 2010. godina
- Pavišić, B; Veić, P: Komentar Kaznenog zakona, MUP RH, Zagreb, 1999. godina
- Pavišić, B: Komentar Zakona o kaznenom postupku, Žagar, Rijeka, 2003. godina
- Pravilnik o načinu izvršavanja mjera opreza (Narodne novine br. 92/09)
- Pravni leksikon, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb, 2001. godina
- Prekršajni zakon (Narodne novine br. 107/07)
- Primorac, D: Šport i protupravna ponašanja, rad objavljen u knjizi „(Uvod u športsko pravo, Inženjerski biro d.d., Zagreb, siječanj 2009. godina
- Šuput, D: Pravni okvir koji uređuje borbu protiv nasilja na sportskim priredbama europskih država, Institut za uporedno pravo, Beograd, 2010. godina
- Zakon o kaznenom postupku (Narodne novine br. 152/08, 76/09 i 80/11)
- Zakon o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima (Narodne novine br. 117/03, 71/06, 43/09 i 34/11)
- Zakon o športu (Narodne novine br. 71/06, 150/08 i 124/10)
- Zlatarić, B; Damaška, M: Rječnik krivičnog prava i postupka, Informator, Zagreb, 1966. godina

CRIMINAL OFFENCES IN THE ACT OF THE PREVENTION OF RIOTS AT SPORTING EVENTS WITH REFERENCE TO PRECAUTIONARY MEASURES UNDER THE CRIMINAL PROCEDURE ACT

The Act of the Prevention of Riots at sporting Events enacted on 15 July 2003. and came into force on 23 July 2003. Because of the difficulties occurring as a consequence to application of the Act in practice, it was approached to the amendments to the Act of the Prevention of Riots at sporting Events, so there were entirely three amendments, at 2006., 2009. and 2011. year. All these amendments have led to reduced unlawful behavior in stadiums, and last amendments in 2011th introduced four criminal offences – Participation in a fight or an attack on the spectators or other persons, Organizing violence at sporting events, Destruction of objects or properties at sporting events and Noncompliance measures and prohibitions. When it comes to criminal offences committed at sports events, it is important to mention two precautionary measures prescribed by the Criminal Procedure Act (prohibition from visiting certain places or areas, and the obligation of regular reporting to a particular person or government body) that the perpetrators of such criminal offences may, before or during criminal proceedings prohibit attendance at certain sporting events with the obligation that during these sporting events perpetrators report e.g. to the authorized police station of the area of their residence or domicile.

Keywords: *criminal offences, the fans, unlawful behaviour, riots, sanctions, criminal proceedings, precautionary measures.*